

ఆమె తుదినిరయం

డా. జగనాచార్య రావు

ఆమె కన్నులలో అందము, అందాన్ని మించిన ప్రతిభ గోచరిస్తుండేవి. చిన్నతనంలోనే ఆమె లేతముఖంలో ఒక విచిత్రమైన శక్తి అణగి ఉండేది. ఆశక్తే ఆమె పెద్దయిన తర్వాత అపూర్వమైన వ్యక్తిత్వానికి కారణమైనది. త్వరలోనే ఆనేకమంది సౌందర్యపిపాసువుల లీళ్లు పరిశీలనకు ఆమె గురి అయింది. అందులో ఏ కొద్దిమంది మాత్రమో ఆమెలో వుండే స్వాతంత్ర్యేచ్ఛను గుర్తించగలిగారు. వారుగూడ కేవలం సౌందర్యం అనుభవించాలనే భ్రమతో ఆమెలో తమ కయ్యుష్టమైన గుణములున్నవని ఎప్పుడు ఆలోచించేవారు కారు. ఆలోచించాలనే ఇష్టంగూడ వారికి ఉండేది కాదు.

వేనవికాలం ఆపవ్వడే తీవ్రంగా పరిణమిస్తోంది. ప్రతిసంవత్సరము ఏ జూన్ నెలలోనో శీతలస్థలానికి వెళ్తుండేది. ఆమెకు ప్రపంచంలో ఏవిధమైన లోటులేదని ఆమెను గురించి తెలిసినవారి అభిప్రాయం. ఆమెకు తెలియనిరోజుల్లో తల్లి చనిపోయింది. తండ్రిని ఇంకా మరచిపోలేదు. కాన్యెంటుస్కూలు, కళాశాలా విద్యాభ్యాసము అసాధారణమైన మానసికశిక్షణను కలిగించాయి. తన స్థితినిచూసి విచారించేదికాదు. సాహసం జీవితంలో ప్రధానకర్తవ్యంగా యోచించింది. వికాలమైన ప్రపంచములో ఏవ్యక్తికైనా జీవితసౌఖ్యానికి అనంతమైన అవకాశములున్నాయనుకుంది. సాధించ

వలేని సమస్య ఉండమాడదనే నిశ్చయంతో ఒంటరిజీవితాన్ని గడుపుతోంది.

ఏప్రియల్ నెలలో ఒక సాయంత్రం ఆమె మామూలు కార్యక్రమానికి అడ్డుతలిగింది. ఏదో ఆలోచనలో నిమగ్నమైఉంది. ఆనాడు ఇంట్లో నుంచి బయటకురాలేదు. తోటమాలి తెచ్చిన పూలన్నీ గుత్తులు గుత్తులుగానే పడివున్నాయి. క్లబ్బులో స్నేహితులందరినీ చూడకుండా ఒక్కనాడు ఇంటికి వచ్చేదికాదు. అర్థంకాని స్థితిలో ఉంది. ఆనాటి అనుభవం అంతవరకు ఎప్పుడూ కలగలేదు.

ఆరోజు సాయంత్రం ఆమె క్లబ్బుకు వెళ్లే ముందు జరిగింది ఒక సంఘటన. ఆ వూరిలో క్రొత్తగా వచ్చిన డాక్టరు తో ఆమెకు పరిచయం స్నేహంగా మారింది. సందేశాలు లేని మనస్సులతో ఇద్దరు ఒకరినొకరు మెచ్చుకొనేవారు. అనేక విషయాలను చర్చించుకొనేవారు. ఊరిలోని వారందరు వీరి వివాహముకొరకు ఎదురుచూస్తుండేవారు. ఆ సాయంత్రం డాక్టరు రావటం చూసి క్లబ్బుకు వెళ్ళటం మానేసింది. పోర్టికో లోనే కబుర్లు చెప్పకుంటూ కూర్చున్నారు. అనుకోకుండా డాక్టరు వివాహం గురించి తనకు తెలిసిన ఉద్దేశాలను ఏకరువు పెట్టున్నాడు.

‘వివాహంయొక్క ముఖ్య ఉద్దేశము స్త్రీకి పురుషుడు అండగా వుండటం... అని నా నమ్మకం’ అన్నాడు.

'ఏమో! నా జీవితం నాకే విచిత్రంగా ఉంటుంది. ఇంతవరకు ఒంటరి జీవితం నాకు కష్టం అనిపించలేదు. ఆలాంటి భయంకూడలేదు. కాని యితర స్త్రీలను చూసినప్పుడు మాత్రం నా అనుభవాలు అనేకం చెదరిపోతాయి. నేను మాత్రం మీరు చెప్పిన లక్ష్యంకోసం మాత్రమే వివాహం చేసుకోను.....'

ఆని ఎంతో భారంతో చెప్పింది.

ఇంకా ఏమేమో మాట్లాడుతున్నారు. కాని డాక్టరు మాటలు ఆమె వ్యక్తిత్వాన్ని ఆణచి వేశాయి. ఇంక ఆతనికి తన ముఖంలోని దౌర్బల్యాన్ని చూపించలేక ఇంట్లోకి వెళ్లిపోయింది. ఎంతో కాలంనుంచివున్న పరిచయం, ప్రేమ ప్రత్యేకత కష్టమని తెలిసినా, స్త్రీజాతికి ఆతను చూపిన ఆగౌరవాన్ని సహించలేకపోయింది. ఆతనంటే యిష్టమే. కాని ఆతని ఉద్దేశాలని అంగీకరించటం జీవితంలో ఒక పెద్ద పొరబాటు చేయటంగా తలచింది.

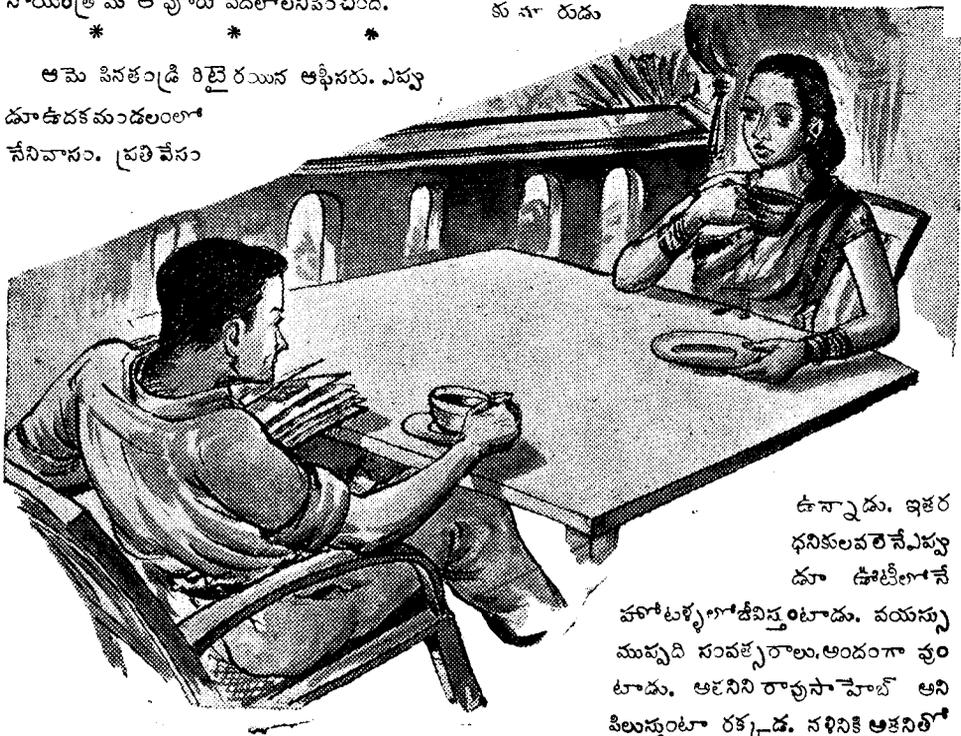
ఆతనికి ప్రతిక్రియ చేయాలని పట్టుదల ఆక్షణం లోనే కలిగింది. ఎవ్వరూ ఆనుకోలేదు. ఆ సాయంత్రమే ఆ పూరు వదలాలనిపించింది.

* * *

ఆమె పినతండ్రి రిటైరయిన ఆఫీసరు. ఎప్పుడూ ఉదకమండలంలో నేనివాసం. ప్రతి వేసం

గిలోనళినిని ఆహ్వానించటం అలవాటు, కానీ ఆ సంవత్సరం మేసెల రాక పూర్వమే ఆమె బయలుదేరి రావటం ఆతనికి ఆశ్చర్యంగావున్నా, సంతోషం మాత్రం ఎక్కువయింది. ఎంతో ఆప్యాయంగా స్టేషనులో ఆమెను కలుసుకొని ఇంటికి తీసుకొని వచ్చాడు. కారులో వస్తూన్నంతసేపు ఆతని ఆలోచనలు ఆమెను గూర్చే. తాను నెరవేర్చవలసిన విధి ఒకటైందని చాలాసార్లు అనుకోనేవాడు. ఆ వేసనిలో ఆమెకు వివాహం చేయాలని నిశ్చయించుకున్నాడు.

నళిని వచ్చినప్పటినుండి ఆతని ఇంట్లో పండుగలా వుండేది. సాయంత్రం క్లబ్బులో నళినిని తన మిత్రులకు పరిచయం చెయ్యడం ఆతనికి ఎంతో గర్వంగా వుండేది. త్వరలోనే నళినికూడ ఆతని స్నేహితులతో కలిసి మెలసి ఉంటూ, ఆన్ని విషయాలను గురించి చర్చిస్తూ ఉండేది. రంగాపురం గురించి అక్కడవున్న డాక్టరు గురించి తలచుట మానేసింది. మరచిపోయిందికూడా. ఆమెకు కావలసిందీ ఆదే. తన పినతండ్రి స్నేహితులలో ఒక జమీందారు కు నా రుడు

ఉన్నాడు. ఇతర ధనికులవలెనే ఎప్పుడూ ఊటీలోనే హోటళ్ళలో జీవిస్తూ ఉంటాడు. వయస్సు ముప్పది సంవత్సరాలు. అందంగా వుంటాడు. అతనిని రావుసాహెబ్ అని పిలుస్తుంటా రక్కడ. నళినికి ఆతనితో

స్నేహం ఆవటానికి ఆట్రే కాలం వట్టలేదు. ఆమె పినతండ్రికినూడా వారిరువురిని ఒక ఇంటివారినిగా చేయాలని ఆభిలాష.

చాలా రోజులవరకు నళినికి రావుసా హెబ్బెను గురించి ఏవిధమైన ఆభిప్రాయము కలుగుట కవ కాశం లేకపోయింది. అతనుమాత్రం నీలగిరిలో వేసవికాలంగా ఎంతో చల్లగా వుంటుందని మంచులో మనకగా కనిపిస్తుండే చంద్రుని వంక చూస్తూ ఎప్పుడూ ఒకే రకమైన ఆనందాన్ని పొందుతూ వుండేవాడు. ఆమె ఏమైనా ప్రశ్నలు వేస్తూంటే తన జీవితంలో ప్రశ్నలు నమస్కలు లేవన్నటు ఆమె ముఖంలోకి చూస్తూండేవాడు. అతనిని గురించి తెలిసిన విషయం ఒక్కటే ఆమెకు. అతనికి తన అందం భవ్యంకేమీ ఆకర్షణలేదని.

ఒకనాడు సాయంత్రం టీ టేబులువద్ద కూర్చున్నారు. అతనికి టీ కలిపి యిచ్చింది. ఏదో ఇంగ్లీషుబొమ్మల పుస్తకం తిరగవేస్తూ త్రాగుతున్నాడు. నళిని తన కప్పులో టీని చెంచాతో కలుపుతూ చూస్తోంది. టీ యింకా త్రాగలేదేమని అతను అడిగేవరకు ఆమె ఏదో అంటుంది. తొందరగా కప్పు ఎత్తటంలో చేయి జారి టీ అంతా ఒలికింది.

'అరె...నీకు టీ లేదే' అని అతని నోటినుండి అప్రయత్నంగా వెలువడింది.

'ఆవును నా జీవితంలో అనుకున్నవేదీ నాకు రాలేదు' అందామె.

'చిన్నప్పటినుండి కష్టాలే అనుకుంటా నీకు' అన్నాడు.

'నిజమే. కాని నా అనుభవాలే క్రొత్త ఆశయాలను కల్పించి క్రొత్త కష్టాలను తెప్పిస్తాయి.'

ఈ సోరణి అతనికి విచిత్రంగా కన్పించింది. అతని కామెను చూసినప్పుడల్లా అందమైనదని పొగడాలని వుంటుంది. ఆ ప్రసక్తివచ్చినా ఆమె మామూలుగావుండేది. ఆమెను ఏవిధంగా సంతృప్తి పరచగలనా అని అతనివేదన. తానామెను ఆకర్షించగలిగినందుకు తనప్రేమనుతానే ఆభినందించుకొంటూ వుండేవాడు.

ఆసాయంత్రం వాళ్ళిద్దరు ఒక చిన్న విషయం గురించి ఘర్షణ పడ్డారు. రోజులు గడచాయి. ఇద్దరూ ఆనోన్యంగా వుండేవారు. ఆమెను యే

లాకంలానుం... వచ్చిన దేవకాంతలాగ చూసేవాడతను.

కాని అతనిపై ప్రేమ ఎక్కువైనకొద్దీ అతనంటే నూతనసందేహాలు కలుగుతూండేవి ఆమెకు. అతనికి తనంటే ఇష్టమని తెలుసు; తనకోసం యే త్యాగమైనా చేస్తాడని తెలుసు; అతని ప్రేమను, త్రోసిపుచ్చటం న్యాయంకాదని తెలుసు గూడ. అయినా ఇదివరలో వుండే నిరాశ తిరిగి బయల్దేరింది. రావుసా హెబ్బె తాను చూడాలనుకొన్న గుణాలేవీ కనిపించలేదు నళినికి. మొగాళ్ళలో సహజంగా వుండే అసాంభావము మాత్రము ఆతనిలో లేదు అందుకు సంతోషించింది. కాని అతనితో జీవితం సంపూర్ణంగా వుండదని అనుకున్నప్పుడల్లా విచారించేది. తాను జీవితంలో కల్పించుకున్న ఆశయాలు అతని ఊహాకి చాలా దూరంలో వున్నట్టు తెలుసుకుంది. అంటే కాకుండా అవంటే అతనికి అంత యిష్టమున్నట్టు లేదని ఆర్థం అయిందామెకు. నాళ్ళ యిద్దరి జీవితాలకు ఆధారంగా ప్రేమ ఒక్కటే ఆమెకు కన్పించింది. కాని ప్రేమ అనేది మానవ జీవిత రంగంలో ఒక చిన్న తరంగం మాత్రమే. ఇతర అనుభవాలుంటాయి. వాటిలో కలయిక లేకపోతే అనోన్యంగా ఉండదనుకుంది. అతనితో ఓసారి అంది: 'మన అనుభవాల్లో లేదాలున్నప్పుడు ఆనాహనం బయల్దేరదా?'

'అన్ని అనుభవాలకన్నా ప్రేమ గొప్పది. అదుంటేచాలు.'

ఆ విషయం అంతకన్నా చర్చించటానికే ప్రారంభం అతనికి.

ఇదివరలో డాక్టరు స్త్రీ జాలిని అగౌరవ పరంచాడు. ఇప్పుడితను తన ప్రేమించిన స్త్రీని ఆర్థం చేసుకోలేకపోయాడు. ఆర్థం చేసుకోవాలని ఆభిలాషగూడలేదు. జీవితంలో ఒక్క ఆనందంకోసం అతనికి వశమవటం ఆమెకిష్టం లేకపోయింది. ఏ పురుషుడుగూడ స్త్రీ తనకు అన్ని విధములా వశం కాకపోతే సహించలేడు. అతని నీడలో కప్పడిపోవుట ఆమె భరించలేదు. అతనామె హృదయంలోని అన్ని తగ్గుతులను మ్రోగించలేకపోయాడు. ఇరువురూ సౌందర్యాన్ని అపేక్షించేవారే. కాని యితరంగా అవశ్రుతులు అనేకం ధ్యనించాయి. స్త్రీ పురుషులలో స్నేహభావానికి ఒక్క

ప్రేమ చాలదు. అశనిగోవున్నది ఆ ఒక్కవాంధ మాత్రమే అది మొదలవచ్చిద్దరిమనసులుకలిపాడేవి కాని వారి దృక్పథాలు మాత్రం వీలి వూడేవి. ఈ సంగతి అతను గ్రహించలేదు. ఆమెలో మార్పు మాత్రం ఆశ్చర్యాన్ని వివాదాన్ని కలిగించింది. ఆడగలేకపోయాడు కారణం. ఎలా ఆడ గాలో తెలిసిందికూడా కాదు.

ఈమె మాత్రం నిశ్చయం చేసుకొన్నది. జీవితంలో రెండవ భగ్నుప్రయత్నం పూర్తయింది. ఇంక నేనీకాంక్షించదలచుకోలేదు. తన మాట్లాడకపోతే ఆతనికి నరకంలా వుంటుందని తెలిసినా అశనివైపు తిరిగి చూడలేదు. ఒక్కమాటైనా మాట్లాడలేదు.

ఇంక ఒక్కరోజు మాత్రమే అక్కడ ఉంటుంది. అంశవరకు అనుకోని కలపు కలిగింది. అశనిని చివరసారి చూద్దామని వెళ్లింది. మెరుపు వాక మాసినట్టు చూశాడు. చాలా సుతోషంతో ఆహ్వానించాడు. ఇద్దరు కలిసి ఎంతో దూరం వెళ్తున్నారు అశని ఆశ్చర్యం యికా తగ్గలేదు. కాని ప్రాణేయంగా చూస్తున్నాడు ఆమె కళ్ళలోకి అశని అమాయకత్వానికి ఆమె ఒక్కసారి పెరిమె విరిచింది.

ఆ మర్నాడే స్వగ్రామానికి బయల్దేరింది. ఎలా వచ్చినో అలానే వెళ్లింది. కాని విచారం లేదా మెకి. మగవాళ్లు మాత్రం యికా ఎప్పుటికీ మారుతారా అనే ప్రశ్న ఆమెను వేధిస్తోంది.

మహాభారతంలో మాస్కొ ఆసక్తి

భీమవరపు రాధాకృష్ణ

మహాభారతాన్ని రష్యనుభాషలోకి అనువదించడానికి లెలిన్ గ్రాడ్ నిశ్చయించినప్పుడు ఆచార్యులొకరు పూనుకున్నట్లు ఈ మధ్య వార్త వచ్చింది. ఈ ఉత్కృష్టకార్యాన్ని మనం ఆభినందించాలి. వివిధదేశాల సంస్కృతులకూ నాగరికతలకూ అన్వయాన్ని కూర్చుంటూ, మానవజాతి పురోగమించవలసిన యీ రోజుల్లో వీరు ప్రారంభించిన కార్యం ఆట్టి ఆదర్శానికి ఓ దగ్గర త్రోవను చూపటం ఆవుతుంది. కాని—

రష్యా నేడు ఏ ఆదర్శాలతో ముందుకు పోతోంది? వారికి మతం అంటే “ఒకనల్లమందు”. చర్చిలు లైబ్రరీల గారష్యాలో నేడు మారాయి. వీరి తత్వాన్ని ప్రబోధించేందుకే, రష్యాలో ప్రతిఅణువూ యిరవైనాలుగు గంటలూ పనిచేస్తోంది.

ఇట్టి సమయంలో, ఆధ్యాత్మిక తత్వానికి బాగా అలవాటుపడి, దైవత్వంలో బాగా నమ్మకం ఉన్న మనకే అప్పుడప్పుడు విష్ణువుకు నాలుగు చేతులున్నాయా? బ్రహ్మకు మూడుతలున్నాయా? దని ఆనుమానం వస్తుందే? ఈరాచరికపుచరిత్ర నేటి రష్యాకు ఎల్లా అభిరుచి కల్గించింది?

సాహిత్యాన్ని ప్రచారానికవ్వగొనించటం అనే మాట జ్ఞాపకం వస్తుంది. ఒకప్పుడు ఒక అమెరికన్

మిషనరీ ఏదో గ్రామంలో భగవద్గీత లోంచి ఒక శ్లోకాన్ని ఉదాహరిస్తున్నాడు. శ్రీకృష్ణ భగవానుడు ఆరుమని “యంద్రాచ్యై” అని ప్రబోధిస్తున్న శ్లోకమిది. ఈ శ్లోకం నుంచి హిందూమతం అంతా యంద్రాలే అనే సారాంశం తేల్చి, ఏను ప్రభువు అహింసాతత్వాన్ని ఆయన బోధిస్తున్నాడు. ఆసలు ఆర్థం తెలియకుండా న్యూలాభాపేక్షతో పరుల వాక్యయాన్ని ఉపయోగించటం ఇది—

ఇట్టే రాజకీయ ప్రచారానికి కాదుగదా మహాభారతాన్ని అనువదించటం ఆని ఆనుమానం రాక మానదు. దీనికి ఆధారం లేకుండాపోలేదు. షేక్స్పియరు ‘సోఫ్టెటు’ నాటకానికి రష్యాలో జరిగిన సంస్కరణ చూస్తే ఇది ఋజువువుతుంది. మార్క్సిస్టు ఆదర్శాలకు సరిపోయేటట్లు దాన్ని అవకతవకగా మార్చారని అల్లెగొండర్ పూల్యాట్ వ్యాసం వ్రాశాడు.

మహాభారతానికి కూడా అదే సత్కార జరగవచ్చు. మన జాతికంతకు అది మహోత్కృష్ట గ్రంథము. జాతివిశిష్టతను, నాగరికతను స్పష్టం చేస్తుంది. ఆట్టి ఉద్దోషాన్ని ఏమైనా మారిస్తే జాతికంతకే అవమానం. ఆట్టిది జరగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వంమీద వుంది.